

نبولایزهای شهری، پرواز معماری پایدار از فرش تا عرش... پارادایم بلند مرتبه سازی های پایدار، رویکرد معمارانه توسعه پایدار شهری

عطیه دزفولی^{۱*}، حامد محمدی^۲

۱- گروه مهندسی معماری، دانشکده فنی و حرفه ای سما، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران.

۲- گروه مهندسی معماری، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران.

خلاصه

از دیدگاه توسعه پایدار، شهرهای ما در گذشته بهترین نمونه های پایداری را در خود متجلی ساخته اند. توجه به محدودیت های اکولوژیک محل نظیر آب، توسعه متناسب و سازگار با طبیعت، صرفه جویی در منابع، استفاده از مواد و مصالح بومی، ابداع روشهای موثر و مناسب جهت ادامه حیات نظیر قنات و بادگیر و استفاده هنرمندانه از آب و گیاه جهت تلطیف هوا و ایجاد مناظر مطبوع، ایجاد باغها و باغچه ها در حیاطها، فضاهای عمومی و اطراف شهرها همگی نمونه هایی از عوالم موثر در این پایداری بوده اند. اما بنا به اذعان دانشمندان، جهان در قرن بیست و یک با چالش های عمده ای مواجه خواهد بود که در این میان، رشد جمعیت و گسترش افقی شهرها، دو چالش مهم توسعه شهری خواهند بود. گردآورنده این نوشتار سعی نموده است تا با بررسی نمونه هایی از آسمانخراشهای پایدار طراحی شده در جهان نظیر: نبولایزر شهری، زیست شهر و... بعنوان پارادایم طراحی شهرهای عمودی و برجهای پایدار، راهکاری در جهت رفع این چالش بزرگ پیش روی توسعه پایدار و مدیریت شهرها در افق ۱۴۰۰ ارائه دهد.

واژه های کلیدی: توسعه پایدار شهری، گسترش افقی شهر، مزرعه عمودی، مارپیچ اقلیمی، نبولایزر شهری، زیست شهر.

۱. مقدمه

تحول مفهوم توسعه در خلال پنج دهه اخیر، مفهوم توسعه شهری را نیز متحول کرده است. پس از جنگ جهانی دوم، مفهوم کلی توسعه از چارچوب یک سویه رشد اقتصادی آغاز گردید و با بسط و تعمیق یافتگی، در حال حاضر به چارچوب توسعه پایدار رسیده است که مبتنی بر کلی نگر و جامع نگر می باشد. [۱] بنا بر ادعای دانشمندان قرن بیست و یکم مواجه با بحث جدال انگیز توسعه پایدار با اولویت توسعه پایدار شهری خواهد بود. این چنین نگرشی، عمدتاً ناشی از احساس خطر از نتایج رشد اجتماعی و اقتصادی در شهرها از دیدگاه اکولوژیک می باشد که از اوایل دهه ۷۰ میلادی بر ضد توسعه کلان شهرها به میان کشیده شد. این جریان با شعار و بسط مفهوم توسعه پایدار، الگوهای تولید، توزیع و مصرف

* مری، عضو هیأت علمی و مدیرگروه معماری دانشکده سما، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، همدان، ایران

Email: Atieh.dezfouli@yahoo.com